

Румъния – България

Проект „Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности“ е съфинансиран от Европейския съюз от Европейския фонд за регионално развитие, чрез програмата INTERREG VI-A Румъния-България

Кандидатстване за финансиране и оценка на проектни предложения

Процедури за кандидатстване

Кандидатстването за финансиране по програми на Европейския съюз се реализира чрез процедури с различна степен на комплексност, които могат да бъдат едноетапни, двуетапни или многоетапни. Изборът на конкретен подход зависи от характеристиките на програмата, мащаба и сложността на допустимите действия, очаквания брой кандидатстващи, както и от размера на наличния бюджет.

Процесът на кандидатстване за финансиране по програми на Европейския съюз може да бъде едноетапен, двуетапен или многоетапен. Изборът на конкретната процедура е обвързан с характера на програмата, степента на сложност на допустимите дейности, очаквания брой предложения и наличния бюджет.

При **едноетапните процедури** кандидатите подават цялостно проектно предложение в установения краен срок, като документите подлежат директно на оценка.

Двуетапните процедури включват предварителен етап, в който се изисква представяне на проектна концепция или резюме (concept note). Само кандидатите, чиито концепции са одобрени, се поканват да разработят и подадат пълно проектно предложение във втория етап.

Многоетапните процедури се характеризират с по-висока степен на комплексност и могат да включват допълнителни фази, които предшестват или следват основното кандидатстване. Такива фази обхващат предпроектно проучване (pre-feasibility study), изразяване на интерес (expression of interest), тестване на концепцията, пазарна реализация и др. Този тип процедура често се прилага при мащабни, иновативни или транснационални интервенции, изискващи високо ниво на съгласуване, партньорство и ресурсна обезпеченост.

Независимо от конкретната конфигурация, всички процедури за кандидатстване изискват прецизна подготовка, задълбочено разбиране на насоките и съответствие с формалните и съдържателни критерии на поканата. Успешното участие предполага и стратегическо планиране на етапите на разработване, партньорско взаимодействие, времево разпределение на задачите и адекватно ангажиране на човешки и организационни ресурси.

Конкурентният характер на финансирането следва да бъде отчетен: значителен брой проектни предложения се отхвърлят поради непълно съответствие с формалните или качествените изисквания на съответната покана. Успехът зависи не само от административната изрядност, но и от способността на проекта да адресира приоритетите на програмата, да представи ясно обоснована интервенционна логика и да демонстрира устойчиво въздействие.

Регистрация и административни изисквания

Кандидатите подават проектните си предложения чрез електронни системи, администрирани на европейско или национално равнище. Най-често използваната платформа за програми, управлявани директно от Европейската комисия, е „Порталът за финансиране и обществени поръчки на ЕС“ (Funding & Tenders Portal), който изисква създаване на потребителски профил чрез EU Login и регистрация на юридическото лице в Регистъра на участниците. Последното генерира уникален деветцифрен идентификационен код (PIC), използван в комуникацията и отчетността по проекта.

При програми, управлявани споделено от национални органи (например в България чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС - ИСУН), процедурата по регистрация и подаване на проектното предложение следва регламентите и техническите параметри, определени от управляващия орган. Програмите за териториално сътрудничество (напр. Interreg) прилагат собствени портали и правила за регистрация и взаимодействие.

Кандидатите трябва да осигурят наличие на валидна правна форма, подходяща счетоводна практика, достатъчен административен и финансов капацитет и, при необходимост, налични партньорски структури, отговарящи на изискванията за допустимост.

3.3. Подготовка на проектното предложение

Процесът на подготовка включва няколко последователни стъпки:

- **Идентификация на подходяща покана**, чрез използване на ключови думи, тематични филтри и критерии за допустимост;

- **Преценка на капацитета за изпълнение на проектната идея**, чрез инструменти за самооценка или консултации с експерти;
- **Преглед на вече финансирани проекти**, за идентифициране на добри практики, пропуски и възможности за надграждане;
- **Изграждане на партньорства** - когато е приложимо и изисквано от поканата, с помощта на платформи за търсене на партньори или чрез вътрешни мрежи;
- **Регистрация и създаване на профил** в съответната електронна система;
- **Подготовка и подаване на формулярите и придружаващите документи** в съответствие с техническите и съдържателни изисквания.

Успешното проектно предложение трябва да представя ясно дефинирани цели, логически структуриран пакет от дейности, измерими индикатори, адекватен времеви график и обоснован бюджет. Спазването на ограничението в брой знаци или думи във формулярите е от съществено значение.

3.4. Процес на оценка

Оценката на проектите предложения се извършва от външни независими експерти по методология, заложена в ръководството за кандидатстване. Оценката обичайно преминава през следните етапи:

- **Административна оценка** - проверка на спазването на процедурните изисквания, наличие на всички изискуеми документи, валидност на подписите, съответствие с формата и срока на подаване;
- **Оценка на допустимостта** - проверка на правния статут на кандидата и партньорите, тяхната правоспособност, финансов капацитет, наличие на релевантен опит и при необходимост - лицензи, сертификати и други документи;
- **Техническа и финансова оценка** - оценка по същество, която включва следните основни критерии:
 1. **Съответствие и обосновка** - оценява се степента, в която целите на проекта са релевантни спрямо приоритетите на програмата, както и обосноваността на интервенцията;
 2. **Структура на дейностите и изпълнение** - преценява се реализуемостта на дейностите, тяхната логическа свързаност и очакваното въздействие;

3. **Устойчивост и въздействие** - анализира се приносът на проекта към целевите групи и общностите на местно, регионално или национално равнище;
4. **План за комуникация и мултиплициране** - оценява се потенциалът за разпространение и възпроизвеждане на резултатите;
5. **Финансова ефективност** - проверява се съответствието между предложените разходи и планираните дейности, включително целесъобразност, липса на дублиране и реалистичност на бюджета.

Оценителната комисия има право да изисква допълнителна информация или документи от кандидатите, като неспазването на сроковете за предоставянето им може да повлияе негативно върху крайната оценка. При наличие на технически или бюджетни несъответствия, може да бъде предложена корекция на бюджета или на дейностите.

След приключване на оценката, управляващият орган изготвя мотивирано решение за финансиране, последвано от подписване на договор/споразумение с одобрените кандидати. Документът съдържа подробни условия за изпълнение, мониторинг и отчетност, и е придружен от стандартни приложения, част от документацията на поканата.

Често допускани грешки

В процеса на кандидатстване се наблюдават типизирани грешки, които намаляват шансовете за успех, включително:

- **Административни пропуски** - използване на неправилен формуляр, липсващи документи, неспазване на сроковете, липса на електронен подпис (при необходимост);
- **Недопустимост** - несъответствие на кандидатите с правните и организационни изисквания; липса на опит или наличие на недопустими дейности;
- **Съдържателни слабости** - недостатъчна обосновка на целите, неясна логика на интервенцията, несъответстващи индикатори, нереалистичен бюджет или методология.
- **Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности**
 - **Фондация за регионално развитие**
 - Дата на публикуване: 7.01.2026
 - *„Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз“*